

پژوهش‌های فلسفه دین
مجله فصلنامه علمی - پژوهشی فلسفه دین

پژوهش‌های فلسفه دین

۲۰

دوفصلنامه علمی - پژوهشی فلسفه دین
سال دهم - شماره دوم / پاییز و زمستان ۱۳۹۱. پیاپی ۲۰

- ۵ ..... بررسی دلایل معرفت‌شناختی و زبان‌شناختی الاهیات سلبی .....
سیدمرتضی مسینی / شاهزادی / فاطمه استگلایی
- ۲۹ ..... تحلیل دیدگاه ملاصدرا درباره سعادت در پرتو حرکت جوهری .....
مسین هوشنگی / مهران رضایی
- ۴۷ ..... جایگاه فلسفه دین در سنت فلسفه اسلامی به روایت ابن‌سینا .....
مسین غماری
- ۶۵ ..... ابتناء وجودشناسانه اخلاق به دین .....
جواد دانش
- ۹۱ ..... مبانی و لوازم دیدگاه علامه مجلسی درباره حیات پس از مرگ .....
مهرداد اصغهرانی / رضا پندومکار
- ۱۱۳ ..... آفرینش انسان در آموزه‌های اسلامی و نسبت آن با نظریه تکامل .....
علی افضلی
- ۱۳۵ ..... بررسی روش‌های شناخت حقایق فراطبیعی و موانع آن از نگاه حکمت متعالیه .....
علی الله بداشتی
- ۱۴۹ ..... نمایه سال ۱۳۹۱ (پیاپی ۱۹ و ۲۰) .....

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پژوهش‌نامه فلسفه دین

(جلد ۲۰)

دوفصلنامه علمی - پژوهشی فلسفه دین
سال دهم، شماره دوم (پیاپی ۲۰)، پاییز و زمستان ۱۳۹۱
صاحب امتیاز: دانشگاه امام صادق (ع)
مدیر مسئول: رضا محمدزاده
سر دبیر: رضا اکبری
مدیر داخلی: سیدمحمد منافیان

اعضای هیئت تحریریه (به ترتیب الفبا)

غلامحسین ابراهیمی دینانی ..... استاد فلسفه و حکمت اسلامی، دانشگاه تهران
رضا اکبری ..... دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع)
احمد پاکتچی ..... استادیار علوم قرآن و حدیث، دانشگاه امام صادق (ع)
محسن جوادی ..... استاد فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه قم
محسن جهانگیری ..... استاد فلسفه غرب، دانشگاه تهران
نجفقلی حبیبی ..... دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه تهران
سید حسن سعادت مصطفوی ..... استاد فلسفه و حکمت اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع)
محمد سعیدی مهر ..... دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه تربیت مدرس
بیوک علیزاده ..... استادیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع)
احد فرامرز قراملکی ..... استاد فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه تهران
محمد کاظم فرقانی ..... استادیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع)
رضا محمدزاده ..... دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع)
ضیاء موحد ..... استاد فلسفه غرب، مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
عبدالله نصری ..... استاد فلسفه غرب، دانشگاه علامه طباطبائی
حسین هوشنگی ..... دانشیار فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه امام صادق (ع)

بر اساس مجوز شماره ۳/۴۸۰۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، پژوهش‌نامه فلسفه دین (نامه حکمت)

دارای رتبه علمی - پژوهشی است.

با نظر به هفتمین جلسه شورای راهبری ISC در مردادماه ۱۳۹۰، مجله علمی - پژوهشی پژوهش‌نامه فلسفه دین دارای نمایه ISC همراه با ضریب تأثیر می‌باشد، و در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام به آدرس isc-gov.ir و پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی به آدرس sid.ir نمایه می‌شود.

طراح جلد: مهیار نصرالله‌زاده

مقالات این دوفصلنامه لزوماً بیان‌کننده دیدگاه دانشگاه نیست.

نقل مطالب تنها با ذکر کامل مأخذ رواست.

۱۶۸ صفحه / ۶۰۰۰۰ ریال

تهران، بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، دانشگاه امام صادق (ع)

امور علمی و تحریریه: دانشکده الهیات، معارف اسلامی و ارشاد، گروه فلسفه و کلام اسلامی

تلفن: ۵-۸۸۰۹۴۰۰۱، داخلی ۲۶۱، نامبر: ۸۸۳۸۵۸۲۰

<http://nameh-i-hikmat.sadiqjournals.ir>

مدیریت امور فنی و توزیع: مرکز تحقیقات، اداره نشریات، صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵

داخلی ۲۴۵ تلفن و نامبر: ۸۸۵۷۵۰۲۵ mag@isu.ac.ir

راهنمای نگارش مقالات

از نویسندگان محترم، تقاضا می‌شود از ارسال مقالاتی که مطابق شیوه‌نامه نیست، خودداری فرمایند؛ صرفاً مقالاتی در نوبت ارزیابی قرار می‌گیرند که مطابق شیوه‌نامه نگاشته شده باشد.

۱. پذیرش مقاله صرفاً به صورت الکترونیکی و از طریق سامانه مجله، به آدرس nameh-i-hikmat.sadiqjournals.ir انجام می‌گیرد. بدین منظور، با ورود به این سامانه، گزینه ثبت نام را انتخاب کرده و مراحل مربوط را انجام دهید. در نهایت، رمز ورود به سامانه، به پست الکترونیک شما ارسال می‌گردد و شما می‌توانید به صفحه اختصاصی خود دسترسی پیدا کنید.
  ۲. ارجاع منابع و مآخذ، در متن مقاله در پایان نقل قول یا موضوع استفاده شده داخل پرانتز به شکل زیر آورده شود:
    - ۱-۲. منابع فارسی: (نام خانوادگی مؤلف، سال نشر، جلد، صفحه)؛ مثال: (حسینی، ۱۳۷۶، ج ۲، صص ۸۳-۸۵).
    - ۲-۲. منابع لاتین: (صفحه، جلد، سال نشر، نام خانوادگی مؤلف)؛ مثال: (Plantinga, 1998, p.71).- تکرار ارجاع یا اسناد مثل بار اول بیان شود و از کاربرد کلمات همان، پیشین و... (ibid...) خودداری شود.
  - چنانچه از نویسنده‌ای در یک سال بیش از یک اثر انتشار یافته باشد، با ذکر حروف الفبا پس از سال انتشار، از یکدیگر متمایز شوند.
  ۳. تمام توضیحات اضافی و همچنین، معادل انگلیسی اسامی خاص یا اصطلاحات (در صورت لزوم) با عنوان «یادداشت‌ها»، در انتهای متن مقاله آورده شود (ارجاع و اسناد در یادداشت‌ها مثل متن مقاله، روش درون‌متنی (بند ۲) خواهد بود).
  ۴. در پایان مقاله، فهرست الفبایی منابع فارسی و لاتین (کتابنامه) به صورت زیر ارائه شود (ابتدا منابع فارسی و عربی و سپس منابع لاتین):

کتاب: نام نویسنده (تاریخ چاپ)، نام کتاب، نام مترجم، محل انتشار: نام ناشر، شماره چاپ، جلد.
مثال: هارت‌ناک، یوستوس (۱۳۵۱)، ویتگنشتاین، ترجمه منوچهر بزرگمهر، تهران: انتشارات خوارزمی.

Nozick, Robert (1981), *Philosophical Explanations*, Oxford: Oxford University Press.

مقاله مندرج در مجلات: نام خانوادگی و نام نویسنده (سال انتشار)، «عنوان مقاله»، نام نشریه، دوره نشریه، شماره نشریه.
مثال: موحد، ضیاء (۱۳۷۶)، «تمايزات مبنایی منطق قدیم و جدید»، فصل‌نامه مفید، دوره سوم، ش ۱۰.
  - Shapiro, Stewart (2002), "Incompleteness and Inconsistency", *Mind*, vol. 111.
مقاله مندرج در مجموعه مقالات یا دایرةالمعارف‌ها: نام خانوادگی و نام نویسنده (تاریخ چاپ): «عنوان مقاله»، نام کتاب (ایتالیکن)، نام ویراستار، محل انتشار: نام ناشر، شماره چاپ، شماره جلد. - مثال: محمود بینا مطلق (۱۳۸۲): «فلسفه زبان در کراتیل افلاطون»، در مجموعه مقالات همایش جهانی حکیم ملاصدرا، تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدر، جلد هفتم.
  - Rickman, H.P. (1972): "Dilthey", in *The Encyclopedia of Philosophy*, Paul Edwards (ed), New York: Macmillan Publishing Company.
  ۵. چکیده‌ای حداکثر دارای ۲۵۰ واژه و در بردارنده عنوان و موضوع مقاله، روش تحقیق و مهم‌ترین نتایج و فهرستی از واژگان کلیدی (حداکثر ۷ واژه)، به طور جداگانه ضمیمه مقاله شود و در ذیل آن، رتبه دانشگاهی، دانشگاه محل خدمت، آدرس دانشگاه و پست الکترونیکی نویسنده قید گردد.
  ۶. ترجمه انگلیسی عنوان مقاله، چکیده و کلیدواژه‌ها همراه مقاله ارسال گردد.
  ۷. مقاله در کاغذ A4 با رعایت فضای مناسب در حاشیه‌ها و میان سطرها، در محیط ورد ۲۰۰۳ یا ۲۰۰۷، متن مقاله با قلم BLotus13 (لاتین TimesNewRoman10) و یادداشت‌ها و کتابنامه BLotus12 (لاتین TimesNewRoman10) حروف چینی شود.
  ۸. عناوین (تیترها) با روش شماره‌گذاری عددی و ترتیب اعداد در عناوین فرعی مثل حروف از راست به چپ تنظیم شود.
  ۹. حجم مقاله، از ۳۰۰۰ کلمه کمتر و از ۸۰۰۰ کلمه بیشتر نباشد.
  ۱۰. مقاله‌ای رسالی نباید در هیچ مجله داخلی یا خارجی چاپ شده باشد.
  ۱۱. مقاله‌ای رسالی نباید هم‌زمان به سایر مجلات فرستاده شده باشد. لازم است نویسندگان محترم، تعهدنامه‌ای را مبنی بر عدم ارسال هم‌زمان مقاله به سایر نشریات، با ذکر تاریخ امضا کرده و تصویری از آن را برای مجله ارسال نمایند.
  ۱۲. در مقالاتی که چند نویسنده دارد، لازم است در ضمن نامه‌ای، نویسنده مسئول مقاله معرفی شود و پس از امضای همه نویسندگان، تصویری از آن برای مجله ارسال شود.
  ۱۳. «پژوهش‌نامه فلسفه دین» (نامه حکمت)، در اصلاح و ویرایش مقاله آزاد است.
  ۱۴. مقاله ارسال شده، بازگردانده نمی‌شود.
- کلیه حقوق مادی و معنوی برای مجله پژوهش‌نامه فلسفه دین محفوظ است و آن دسته از نویسندگان محترمی که درصدد انتشار مقاله‌اش خود در مجله پژوهش‌نامه فلسفه دین (نامه حکمت)، در مجموعه مقالات، یا بخشی از یک کتاب هستند، لازم است با ارائه درخواست کتبی، موافقت مجله را اخذ نمایند.
- مجله پژوهش‌نامه فلسفه دین (نامه حکمت)، علاوه بر پایگاه استنادی علوم جهان اسلام و پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی، در پایگاه مجلات تخصصی نور (noormags) و پایگاه اطلاعات نشریات کشور (magiran) نیز نمایه می‌شود.

دوفصلنامه علمی - پژوهشی پژوهشنامه فلسفه دین (نامه حکمت)
سال دهم، شماره دوم، پیاپی ۲۰، پاییز و زمستان ۱۳۹۱

فهرست مقالات

- ۵ ..... بررسی دلایل معرفت‌شناختی و زبان‌شناختی الاهیات سلبی
سیدمرتضی حسینی‌شاه‌رودی / فاطمه استثنایی
- ۲۹ ..... تحلیل دیدگاه ملاصدرا دربارهٔ سعادت در پرتو حرکت جوهری
حسین هوشنگی / مهران رضائی
- ۴۷ ..... جایگاه فلسفه دین در سنت فلسفه اسلامی به روایت ابن‌سینا
حسین غفاری
- ۶۵ ..... ابتناء وجودشناسانهٔ اخلاق به دین .....
جواد دانش
- ۹۱ ..... مبانی و لوازم دیدگاه علامه مجلسی دربارهٔ حیات پس از مرگ
جعفر اصفهانی / رضا برنجکار
- ۱۱۳ ..... آفرینش انسان در آموزه‌های اسلامی و نسبت آن با نظریهٔ تکامل
علی افضلی
- ..... بررسی روش‌های شناخت حقایق فراطبیعی و موانع آن
- ۱۳۵ ..... از نگاه حکمت متعالیه .....
علی الله بداشتی

- ۱۴۹ ..... نمایهٔ سال ۱۳۹۱ (پیاپی ۲۰ و ۱۹) .....
فرم اشتراک
- ۱۵۹ .....
چکیدهٔ مقالات به زبان انگلیسی
- ۱۶۰ .....
چکیدهٔ مقالات به زبان انگلیسی